

Кои са достоверните социологически агенции

„Екзакта“ е най-екзактна на еврота, „Алфа рисърч“ – в последните 10 години, сочи анализ на центъра на експремиера Иван Костов

Социологическа агенция „Екзакта“ е била най-достоверна на последните избори – за Европейски парламент, а „Алфа рисърч“ – най-достоверна в последните 10 години. Изводът е на базата на анализ на Центъра за анализи и управление на рисковете и е направен от икономиста и бивш премиер Иван Костов заедно с докторантката от Нов български университет Полина Крайнева.

По четири критерия за достоверност авторите на анализа са систематизирали всички социологически сондажи и прогнози за еврота и за изборите в периода 2009 – 2019 г.: според това какво е отклонението при дадена агенция за всяка партия от средното за всички агенции; близост на прогнозите на дадена агенция за резултатите на всички участвали в изборите формации с официалните резултати; безпристрастност на агенцията, а не да е лява или дясна (ако например подценява ГЕРБ или го надценява, съответно); и доколко агенцията е професионално коректна – изпълнява собствени сондажи и обявява задължителните им характеристики, прави редовно изследвания, а не само по избори, поддържа архив и сайт.

По тези критерии на изборите през май най-достоверната агенция е „Екзакта“, следвана от „Тренд“ и „Алфа рисърч“. С добра достоверност е и „Маркет линкс“. „Галъп“, „Медиана“, „Барометър“, „Афис“ и най-вече „Сова Харис“ са недостоверните агенции.

За последните 10 години пък най-достоверната агенция е „Алфа рисърч“. „Тренд“ я следва с 94,4% от нейната точност, но все пак тя съществува от едва 2 години. С добра достоверност са „Екзакта“ и „Маркет линкс“. Недостоверни отново са Галъп (с 58,8% от резултата на „Алфа рисърч“), „Медиана“ и „Афис“, а

Сортиране на социологическите агенции по достоверност на изборите за ЕП 2019

Сортиране на социологическите агенции по достоверност след анализ на сондажите им 2009-2019

„Сова Харис“ е на дъното с едва 16,6% от достоверността на „Алфа рисърч“.

Според изследователите и в седемте избора от 2009 г. до сега „Алфа рисърч“ е била политически безпристрастна, „Галъп“ и „Медиана“ са били 6 пъти леви и само 1 път безпристрастни,

„Сова Харис“ и „Афис“ пет пъти са били леви.

В последните 10 години системно надценявани от агенциите са резултатите на БСП, но също на „Атака“ и „Воля“, а системно подценявани са формациите на традиционната десница. ГЕРБ и ДПС обикновено получават прогнозни данни, близки до реализираните на вота. На еврота през май най-надценени са били „Атака“ и БСП, а подчертано подценена от всички е била „Демократична България“.

Сред заключенията, които правят изследователите Костов и Крайнева, са, че за изминалите 10 години 4 социологически агенции са с преобладаваща политическа безпристрастност, а други 4 са се проявили като ляво пристрастни; всички безпристрастни агенции са били професионално коректни, а сред ляво ориентираните „Сова Харис“ е била некоректна, а „Афис“ – частично коректна; агенциите се различават от 2 до 9 пъти в точността на своите сондажи и прогнози спрямо реално получените резултати, което не може да се обясни със стохастически грешки; доколкото обявяването на резултати от сондажи влияе на поведението на избирателя, социологическите агенции като общност са допринасяли през тези 10 години за гласуване в полза на БСП, „Атака“ и „Воля“ и най-силно са внушавали на избирателите да оттеглят подкрепата си от „Демократична България“, защото данните им са сочели, че тази коалиция няма шанс да прескочи изборната бариера; въздействали са на избирателите от център-дясно да възприемат по-позитивно ГЕРБ и да гласуват за тази партия, защото именно тя има шанс да спечели вота, а и това е все пак глас срещу БСП.

Авторите на доклада препоръчват на Българската социологическа асоциация да въведе и контролира спазването на професионални стандарти за коректност и точност и да се разграничава навреме от агенциите, които не ги спазват и се занимават с манипулации, а на политиките и медиите – да внимават на кого поръчват проучвания и чии изследвания огласяват. **И**